

اصول و مهارتها

خود امدادی و دیگر امدادی

گردآوری و تدوین:
دکتر عارف سجاده چی

فرماندهی آماد و پشتیبانی
نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سجاده چی، عارف، ۱۳۴۱.

خود امدادی و دگر امدادی: اصول و مهارتها / گردآوری و تدوین.

عارف سجاده چی. - تهران: مؤسسه انتشارات نبوی، ۱۳۸۴.

۱۱۱ ص. : مصور، جدول، نمودار.

ISBN 964-6405-49-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتابنامه: ص. ۱۱۱.

۱- کمکهای اولیه. ۲- امداد رسانی. ۳- جنگ- امداد بیماران و مجروحان - الف. عنوان.

۶۱۶/۰۲۵۲

۹ ص ۹۸۶/۷۱ RCA

م ۸۴۰۰۴۰۱۴۰۹

کتابخانه ملی ایران

مؤسسه انتشارات نبوی

تهران- خیابان ناصر خسرو، کوچه حاج نایب، پلاک ۲۱

تلفن: ۳۳۹۰۰۸۸۲ - ۳۳۹۱۰۳۶۷ نمابر: ۳۳۹۰۰۸۸۲

صندوق پستی: ۱۴۷۴-۱۵۸۱۵

خود امدادی و دگر امدادی «اصول و مهارتها»

نام کتاب:

دکتر عارف سجاده چی

گردآوری و تدوین:

مهندس مهدی صالحی مؤید

مدیر هنری:

محمد کشتدار

عکس:

رحمان زیدی

حروفنگار:

مؤسسه انتشارات نبوی

ناشر:

شمسه خوش نگار

چاپ:

اول- بهار ۱۳۸۵

نوبت چاپ:

۵۰۰۰ جلد

شمارگان:

۱۵۰۰ تومان

قیمت:

پیشگفتار

از آنجا که دسترسی به گروه درمانی به ویژه در خطوط مقدم نبرد و هنگام مأموریتها آسان نیست، رزمندگان برای بقای جان خود و هم‌زمان خویش به دانش و مهارتهای امداد و کمکهای اولیه نیاز دارند. اکثر مجروحان اگر به موقع کمکهای اولیه دریافت کنند و متعاقب آن از درمان مناسب بهره مند شوند قادر خواهند بود به خدمت بازگردند و با حداقل از پیدایش عوارض شدید آسیب در آنها جلوگیری می‌شود. از آنجا که هر عملی که رزمنده و یگان او را در شرایط آرماتی مأموریت نگه دارد، جزء ارکان سازمان رزم است، لذا تمامی نظامیان باید اصول کمکهای اولیه و اقدامات پایه احیاء (BLS) را بیاموزند.

در این نوشتار سعی شده کلیه نکات و مهارتهایی که برای اقدامات امدادی و درمانی پایه لازم است، به صورت خلاصه و عملی، به نحوی مرتب گردند که رزمندگان چه در زمان صلح و چه در زمان مأموریت و بحران، قادر باشند با مراجعه سریع از آن بهره گیرند. شکی نیست برای برداشت بهتر از این کتاب لازم است افراد قبلاً دوره هایی که بدین منظور برگزار می‌گردند را با موفقیت پشت سر گذاشته باشند. جا دارد در این مجال از دوستانی که اینجانب را در تهیه این مجموعه یاری کردند برادران دکتر رضایی‌شاد و دکتر بدری‌زاده، برادر کشتدار و برادر رحمان زیدی که متحمل حروف چینی این نوشتار گردید سپاسگزاری می‌نمایم.

بدیهی است تنها حمایت‌های هیئت رئیسه فرماندهی آماد و پشتیبانی نرسا بود که امکان چاپ این مجلد را فراهم آورد. از این رو قدردانی صمیمانه از پشتیبانهای ایشان را بر خود فرض می‌دانم.

دکتر علوف سجاده‌چی

مرداد ۱۳۸۴

فصل ۱: بررسی مصدوم.....	۱۱
فصل ۲: اقدامات احیاء پایه.....	۱۵
بخش اول - باز کردن راه هوایی.....	۱۵
تنفس مصنوعی.....	۱۹
بخش دوم - گردش خون.....	۲۰
ضربان نبض.....	۲۰
دوش احیاء قلبی یک نفره.....	۲۱
دوش احیاء قلبی دو نفره.....	۲۱
الگوریتم نحوه برخورد با خونریزی.....	۲۳
بخش سوم - کنترل خونریزی و پانسمان زخم.....	۲۴
تورنیکت.....	۲۷
الگوریتم نحوه برخورد با خونریزی.....	۳۱
بخش چهارم - کنترل و درمان شوک.....	۳۲
فصل ۳: زخمهای خاص.....	۳۵
آسیبهای سر.....	۳۵
الگوریتم نحوه برخورد با خونریزی.....	۳۶
صدمات گردن.....	۳۷
زخمهای قفسه سینه.....	۳۸
الگوریتم نحوه برخورد با زخمهای قفسه سینه.....	۴۱
زخمهای شکم.....	۴۲
الگوریتم نحوه برخورد با زخمهای شکم.....	۴۴
صدمات ناشی از سوختگیها.....	۴۵
الگوریتم نحوه برخورد با سوختگیهای حرارتی.....	۴۷
الگوریتم نحوه برخورد با سوختگیهای شیمیایی.....	۴۸
الگوریتم نحوه برخورد با سوختگیهای الکتریکی.....	۴۹
فصل ۴: شکستگیها.....	۵۱
اهداف ثابت کردن شکستگی.....	۵۲
نکات عمومی در آتل بندی.....	۵۲
انواع آتل بندی در اندام فوقانی.....	۵۳
انواع آتل بندی در اندام تحتانی.....	۵۶
شکستگی آرواره.....	۵۸

۵۹	شکستگیهای ستون فقرات
۶۱	الگوریتم نحوه برخورد با شکستگیهای ستون فقرات
۶۲	شکستگیهای گردن
۶۵	فصل ۵: آسیبهای ناشی از آب و هوا
۶۵	آسیبهای ناشی از گرما
۶۶	آسیبهای ناشی از سرما
۶۹	فصل ۶: گزیدگیها و گاز گرفتگیها
۶۹	مار گزیدگی
۷۱	سایر گزیدگیها
۷۲	گاز گرفتگی توسط انسان و حیوانات
۷۳	مارهای سمی ایران
۷۹	عنکبوتها و رطیلها
۸۰	عنکبوتها و رطیلها
۸۱	فصل ۷: کمکهای اولیه در جنگهای نوین
۸۱	وسایل ایمنی
۸۱	اقدامات ایمنی عمومی
۸۳	بخش یکم - عوامل شیمیایی
۸۳	عوامل اعصاب
۸۶	عوامل ناولزا
۸۸	عوامل خفه کننده
۸۸	عوامل خون
۹۰	عوامل ناتوان کننده
۹۰	عوامل کنترل آتشش
۹۲	بخش دوم - آلودگی زدایی شخصی
۹۳	بخش سوم - عوامل میکروبی
۹۴	بخش چهارم - سلاحهای هسته ای
۹۵	ضمیمه الف - شیوه های پانسمان قسمت های مختلف بدن
۱۰۱	ضمیمه ب - شیوه های حمل مجروح
۱۰۷	ضمیمه ج - محتویات کیف خود امدادی
۱۰۹	ضمیمه د - نکات بهداشتی
۱۱۱	فهرست منابع و مآخذ